

سرشناسه	: کریمی میمونه، علیرضا، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پنداور	: فقه عاشورا شامل احکام مولودی و عزاداری اهل بیت (ع) بویژه احکام مربوط به عزاداری حضرت ابا عبد الله الحسین (ع) مطابق با فتاوی مراجع معظم تقلید/ گردآوری و تدوین علیرضا کریمی میمونه؛ زیر نظر سید کاظم مدرسی.
مشخصات نشر	: قم: بقیةالعترة، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۲ ص.
شابک	: 978-964-162-107-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۴۶ - ۲۵۲ همچنین به صورت زیر نویس.
موضوع	: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ق -- سوگاری ها -- پرسش ها و پاسخ ها
موضوع	: فتاوی های شیعه -- قرن ۱۴
موضوع	: سوگاری ها -- آداب و رسوم -- پرسش ها و پاسخ ها
موضوع	: روضه خوانی -- پرسش ها و پاسخ ها
شناسه افزوده	: مدرسی، کاظم، ناظر
رده بندی کنگره	: BP ۱۳۹۱۲۶۰ ۸ف/ک۴
رده بندی دیویی	: ۷۴/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۰۱۱۳۲۷

فقه عاشورا (احکام عزاداری و مولودی اهل بیت (ع) مطابق با فتاوی مراجع محترم تقلید)

مؤلف: علیرضا کریمی میمونه

با مقدمه و زیر نظر: آیت الله حاج سید محمد کاظم مدرسی دامت برکاته

ناشر: بقیة العترة

نظارت چاپ: محمد رجبی (مسئول محترم بسیج علمی، پژوهشی و فناوری یزد)

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

سال انتشار: ۱۳۹۱

نوبت چاپ: اول

قیمت: ۶۲۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۶۲-۱۰۷-۲

تلفن تماس مؤلف: ۰۹۱۳۲۵۸۶۲۵۰

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۳۲۵۸۶۲۵۰

کلیه حقوق چاپ برای مؤلف محفوظ می باشد

فقه عاشورا

شامل احکام مولودی و عزاداری اهل بیت (ع) بویژه احکام مربوط به

عزاداری حضرت اباعبدالله الحسین (ع)

مطابق با فتاویٰ مراجع معظم تقلید

(پیش و پاسخ)

زیر نظر :

دانشمند و محقق پژوهشگر ، استاد محترم حوزه علمیه

حضرت آیت الله حاج سید محمد کاظم مدرّسی (دامت برکاته)

گردآوری و تدوین : علیرضا کریمی میمونه

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه حضرت آیت الله حاج سید محمد کاظم مدرّسی (دامت برکاته)
۲۳	احکام مرتبط با عزاداری اهل بیت (ع) :
۲۴	منظور از روضه خوانی
۲۵	کتب و مقاتل معتبر برای نقل مصیبت
۲۶	لزوم اهتمام هر چه بیشتر به عزاداری محرم و صفر
۲۷	اهمیت منبر و موعظه در مجالس ختم
۲۸	عزاداری و رعایت حال مردم
۲۹	انجام رسوم مختلف در عزاداری
۳۰	پوشیدن لباس سیاه در عزای امام حسین (ع)
۳۱	حفظ حرمت و قداست مجالس حسینی و فاطمی
۳۲	ورود هیئت به مجلس هنگام سخنرانی روحانی

- ۳۵ عزاداری در مراسم اشخاص سیاسی و مذهبی
- ۳۶ استفاده از آلات موسیقی در عزاداری
- ۳۷ استفاده از نی زدن در عزاداری
- ۳۹ مداحی با وزن و ساز
- ۴۰ طبل ، سنج و شیپور
- ۴۲ نوشتن نام امام حسین (ع) بر روی طبل
- ۴۳ قمه زنی
- ۴۸ لزوم تبعیت از حکم ولی فقیه در حرمت قمه زنی
- ۴۹ لزوم جلوگیری از وهن مذهب
- ۵۰ غلو و حرکات وهن آلود در عزاداری
- ۵۲ هروله در عزاداری
- ۵۳ حمل علامت های قلزی در عزاداری
- ۵۴ استفاده از غلم در عزاداری
- ۵۶ نقالی
- ۵۷ تعزیه و شبیه خوانی
- ۵۹ پوشیدن لباس زنانه توسط مردان در تعزیه و شبیه خوانی
- ۶۰ برپایی تشییع نمادین و عزاداری حضرت زهرا (س)
- ۶۱ نماز ظهر عاشورا
- ۶۳ اقامه نماز ظهر روز عاشورا توسط هیئتها
- ۶۴ روزه در روز عاشورا

- ۶۵ فلسفه و دلیل سینه زدن
- ۶۶ برهنه شدن در عزاداریها
- ۶۷ برهنه شدن مردان هنگام سینه زدن
- ۶۸ سرخ شدن و کبود شدن بدن در عزاداری
- ۶۹ آسیب رساندن به بدن
- ۷۰ لطمه زدن و تعبیرات غلط در عزاداری
- ۷۱ زنجیر زنی
- ۷۲ زنجیرهای تیغ دار
- ۷۳ ریاکاری در عزاداری
- ۷۴ مدایح اهل بیت (ع)
- ۷۵ الفاظ و تعبیرات زشت در اشعار بعضی مداحان
- ۷۶ مداحی با جملات نامناسب با شأن اهل بیت (ع)
- ۷۸ خواندن اشعار کفر آمیز توسط مداح
- ۷۹ تقلید صدای حیوان توسط مداح
- ۸۰ خواندن روضه مشکوک
- ۸۱ تعیین وجه منبر و مداحی
- ۸۲ مقام مداحی و گرفتن مزد
- ۸۳ پول دادن به مداح در برابر مطالب ضعیف السند
- ۸۴ اصلاح نامناسب برخی از افراد در تشکیلات حسینی
- ۸۵ مداحان و وظایف سنگین آنان

- ۸۷ خواندن روضه های دروغ
- ۸۸ خواندن روضه های غیر واقعی
- ۸۹ ازدواج حضرت قاسم در عاشورا
- ۹۰ حضرت رقیه (س)
- ۹۱ نخل گردانی
- ۹۲ خواندن زن در مجالس عزاداری
- ۹۳ حضور سخنران و مداح مرد در مجالس زنانه
- ۹۴ برپایی جلسات مخصوص بانوان در عاشورا
- ۹۵ شنیدن آواز زن نااهل هنگام خواندن اشعار مذهبی
- ۹۶ دکلمه خوانی زنان
- ۹۷ اجرای برنامه های قرآنی توسط خواهران
- ۹۸ مداحی زنان
- ۹۹ رسیدن صدای مداحی زنان به گوش مردان
- ۱۰۰ مخارج اضافی زن برای برپایی مجالس روضه و ...
- ۱۰۱ اجازه زن از شوهر برای حضور در مراسم مذهبی
- ۱۰۲ شرکت بانوان در مجالس زنجیر زنی آقایان با پوشش
- ۱۰۳ حرکت زنان همراه با هیئتها
- ۱۰۴ نحسی ایام ماه صفر
- ۱۰۵ ولادت دو امام در ماه صفر
- ۱۰۶ توزیع قلیان و سیگار در مجالس اهل بیت (ع)
- ۱۰۷ توزیع قلیان و سیگار در مجالس اهل بیت (ع)
- ۱۰۸ توزیع قلیان و سیگار در مجالس اهل بیت (ع)

- درخواست مواد مخدر توسط مجریان مجلس عزاداری ۱۰۹
- مصرف تنقلات در ایام سوگواری ۱۱۰
- تعطیلی ادارات دولتی به جهت شرکت در عزاداری ۱۱۱
- احکام مرتبط با مولودی و جشن اهل بیت (ع) :**
- کف زدن در مجالس شادی و میلاد ائمه اطهار (ع) ۱۱۲
- کف زدن در مجالس اهل بیت (ع) ۱۱۴
- کف زدن در مجالس جشن اهل بیت (ع) ۱۱۶
- کف زدن در جشن میلاد ائمه در مساجد و حسینیه ۱۱۸
- کف زدن غیر لهنوی در جشن میلاد ائمه غیر از مساجد و حسینیه ۱۲۰
- کف زدن در جشن میلاد ائمه (ع) در خانه جواهران ۱۲۲
- کف زدن و رقص هنگام موالید ائمه اطهار (ع) در مجالس زنانه ۱۲۴
- اجرای موسیقی در مجالس جشن اهل بیت (ع) ۱۲۵
- به کار گیری آلات لهنو و لعب در مجالس ائمه معصومین (ع) ۱۲۷
- حدیث رفع القلم و امور روز نهم ربیع الاول ۱۲۹

احکام مرتبط با مساجد ، حسینیه ها ، حرم امامان معصوم (ع) و امامزاده ها:

- فضیلت نماز در حرم ائمه (ع) ۱۳۰
- سجده کردن در برابر حرم ائمه (ع) ۱۳۱
- سجده و خود را روی زمین کشیدن در برابر حرم ائمه (ع) ۱۳۲
- بوسیدن زمین حرم و عتبه ی مقدسه ۱۳۳

- ۱۳۴ نماز در حرم امام حسین (ع)
- ۱۳۶ نجس شدن حرم امامان (ع)
- ۱۳۷ نبش قبر امامزاده و ...
- ۱۳۸ بقاع معروف به قدمگاه
- ۱۳۹ گذاشتن وسایل هیئت در مسجد
- ۱۴۰ وسایل و اسباب روضه و ... در مسجد
- ۱۴۱ تصرف در اموال مساجد یا حسینیه ها
- ۱۴۲ جابجایی وسایل مسجد حسینیه و ...
- ۱۴۳ تبدیل به احسن و تبدیل وقف مسجد و حسینیه
- ۱۴۴ استفاده از وسایل وقفی مسجد و حسینیه در مراسم دیگر
- ۱۴۵ انتقال وسایل مسجد و حسینیه به جای دیگر
- ۱۴۶ پخش صدای بلندگو در بیرون از مسجد و حسینیه
- ۱۴۸ برگزاری کلاس قرآن در مسجد یا حسینیه
- ۱۴۹ استفاده از حسینیه در جهت امور فرهنگی ، ورزشی و ...
- ۱۵۰ پختن غذا در پشت بام مسجد
- ۱۵۱ انتقال حسینیه به مکانی مناسب تر
- ۱۵۲ آسیب به دیوار مسجد و ... بخاطر نصب سیاهی
- ۱۵۳ آذین بندی مساجد هنگام جشن ائمه اطهار (ع)
- ۱۵۴ نواختن موسیقی در مسجد
- ۱۵۵ آوردن ادوات موسیقی به مساجد و اماکن مقدس

- گذاشتن آهنگ مذهبی در مسجد ۱۵۷
- نماز جماعت در حسینیه به جای مسجد به علت جمعیت بیشتر ۱۵۸
- نماز در حسینیه جنب مسجد ۱۵۹
- ورود زن حائض به امامزاده ها ۱۶۰
- ورود حائض و جنب به رواق حرم ائمه (ع) ۱۶۱
- ورود غیر مسلمان به اماکن مقدسه ۱۶۳

دیگر احکام متفرقه :

- مسّن نام خدا و دیگر اسماء باری تعالی ۱۶۴
- چاپ اسماء جلاله در روزنامه و ۱۶۵
- چاپ الفاظ جلاله بر روی اشیاء ۱۶۶
- وضو داشتن هنگام تایپ و نوشتن اسماء متبرکه ۱۶۷
- تماس با اسماء مبارکه ائمه (ع) بدون وضو ۱۶۸
- مسّن القاب چهارده معصوم (ع) بدون وضو ۱۶۹
- مسّن نام خدا و ائمه (ع) ۱۷۰
- مسّن اسماء ائمه و خطّ قرآن توسط جنب و حائض ۱۷۲
- مسّن اسماء برگرفته بعضی از مردم از اسماء متبرکه ۱۷۳
- لمس نامهایی مثل عبدالله و غیره ۱۷۵
- حکم افتادن اسماء متبرکه و تربت در مستراح ۱۷۶
- افتادن سکه منقش به نام امام معصوم (ع) در چاه توالت ۱۷۸

- استفاده از روزنامه جهت بسته بندی و ۱۷۹
- استفاده از روزنامه جهت زیرانداز برای نماز ۱۸۰
- سوزاندن اسماء متبرکه ۱۸۱
- قطعه قطعه کردن یا محو کردن اسماء متبرکه ۱۸۲
- سوزاندن یا دور انداختن اوراق امتحانی ۱۸۳
- خالکوبی اسامی معصومین (ع) بر روی بدن ۱۸۴
- گردنبند منقش به اسماء متبرکه ۱۸۵
- اسماء متبرکه ای که روی زمین افتاده ۱۸۶
- عکسهای منسوب به ائمه معصومین (ع) ۱۸۷
- تصاویر منسوب به پیامبران و ائمه (ع) ۱۸۸
- نشان دادن چهره ائمه معصومین (ع) در فیلمها ۱۹۰
- خوردن تربت های موجود در بازار ۱۹۱
- خوردن تربت حسینی به قصد استشفاء ۱۹۲
- خوردن خاک تربت و ۱۹۴
- استفاده از تربت هنگام ولادت نوزاد ۱۹۶
- استفاده از تربت برای سجده ۱۹۷
- مخلوط کردن تربت با کافور ۱۹۸
- طرح شباهت پیرامون برخی مسایل دینی ۱۹۹
- ادعاهای بی اساس و موهوم ۲۰۰
- ناسزا گویی به اهل بیت (ع) ۲۰۱

- ۲۰۲ دشنام به اهل بیت (ع)
- ۲۰۳ حکم دشنام دهندگان به مقدسات
- ۲۰۵ صوفیگری
- ۲۰۶ جایگاه خانقاه و معبد صوفیان
- ۲۰۷ حضور در خانقاه و مجالس صوفیه
- ۲۰۸ فرقه علی الهی
- ۲۱۰ معاشرت و معامله با فرقه علی الهی
- ۲۱۱ طهارت یا عدم طهارت فرقه علی الهی
- ۲۱۲ تکرار بعضی از جملات عا
www.ketab.ir
- ۲۱۳ شهادت بر ولایت حضرت علی (ع) د
www.ketab.ir
- ۲۱۴ احترام به نام مبارک امام زمان (عج)
- ۲۱۵ کیفیت سلام به ائمه (ع) از راه دور
- ۲۱۶ سلام به امامان بعد از نمازها
- ۲۱۷ سیادت از جانب مادر
- ۲۱۸ سیادت اولاد حضرت ابوالفضل (ع)
- ۲۱۹ یاد کردن از امام حسین (ع) در هنگام نوشیدن آب
- ۲۲۰ استحباب غسل قبل از زیارت حضرت سیدالشهداء (ع)
- ۲۲۱ اجیر گرفتن برای زیارت
- ۲۲۲ گریه کردن در نماز به یاد مصایب سیدالشهداء (ع)
- ۲۲۳ ازدواج در ایام محرم و صفر و شهادت اهل بیت (ع)

- ۲۲۴ برپایی مجلس عقد و عروسی در وفیات معصومین (ع)
- ۲۲۵ حضور ائمه (ع) در مجالس
- ۲۲۶ ذکر « عَجَل فرجهم » بعد از صلوات
- ۲۲۷ سکوت هنگام تلاوت قرآن
- ۲۲۸ نماز خواندن با لباس سیاه
- ۲۲۹ وجود پرده و حائل بین زن و مرد
- ۲۳۰ نذر زیارت ائمه معصومین (ع)
- ۲۳۱ نذر برای امامان یا امامزادگان
- ۲۳۲ نذر کردن برای خدای تعالی (ع)
- ۲۳۳ مصرف اموال در راه نذر برای امامان (ع)
- ۲۳۴ تغییر و تبدیل نذر
- ۲۳۵ نذر برای خواندن زیارت عاشورا
- ۲۳۶ وظیفه مسئولین حسینیّه در پذیرش غلّ نذری
- ۲۳۷ عواید گوسفند نذری
- ۲۳۸ تکلیف نذورات خوراکی که اضافه آمده
- ۲۳۹ پول و مواد غذایی اضافی در ایام عزاداری
- ۲۴۰ خمس مخارج اعیاد و وفیات
- ۲۴۱ خمس پول زیارت
- ۲۴۲ خمس پول پس انداز شده جهت زیارت
- ۲۴۳ کتابنامه (منابع و مآخذ)

مقدمه حضرت آیت الله حاج میرزا محمد کاظم مدرسی دامت برکاته

بسم الله الرحمن الرحيم

از زیباییهای مکتب تشیع داشتن رهبرانی است که نه تنها پیروان این مکتب به مقام و علو رتبه آنان معتقد و پای بند هستند بلکه حتی سران و بزرگان حزب مخالف آنان نیز مجبور به اقرار پذیرش فضیلت برتری آنان در طول تاریخ شده اند.

و این از اختصاصات مکتب تشیع است که چنین پیشوایان و جلوداران شایسته ای را در هر زمان برگزیده است.

مرحوم آیت الله سید مرتضی فیروز آبادی از عالمان برجسته دوران معاصر کتابی را در سه جلد به نام - « فضائل الخمسة من الصحاح الستة » تدوین نموده که تماماً در بردارنده اعترافات و اقرارهای بزرگان اهل سنت در معتبرترین تألیفاتشان - یعنی صحاح شش گانه - است.

انسانها قطعاً در برابر چنین چهره های شاخصی که از آنان تعبیر به پیشوایان معصوم می شود دارای وظایف و مسئولیتهایی هستند که عمده این وظایف و مسئولیتهای عبارت است از :

- ۱- معرفت و شناخت ؛
- ۲- محبت و مودت ؛
- ۳- پذیرش ولایت آنان در مقام عمل ؛
- ۴- توسل ؛
- ۵- زیارت ؛
- ۶- شرکت در شادی و غم آنان ؛
- ۷- معرفی آنان و آثارشان به دیگران ؛
- ۸- برتر دانستن آنان از دیگران ؛
- ۹- الگوگیری از آنان ؛
- ۱۰- تبری و اعلام براءت از دشمنانشان .

هر یک از این امور ده گانه دارای پشتوانه های قرآنی و روایی است که در جای خود مورد بحث و دقت قرار گرفته است اما بدون شک هر کدام از این وظایف و مسئولتیها دارای احکام و آدابی است که اگر انسانها آگاهی از آنها را داشته باشند، نه تنها خود از مسیر اصلی آن خارج شده بلکه عامل دلزدگی دیگران از مکتب و مرام زیبای شیعه می گردند.

بر همین اساس فراگیری احکام عملی اسلام به عنوان یک تکلیف بر هر مسلمانی که در این مسیر قدم بر می دارد فرض و واجب است. یادگیری این احکام در ارتوی بررسی قرآن و سنت و عقل ممکن خواهند بود که فقیهان و مراجع معظم تقلید با قدرت اجتهاد خود آنها را از لابلای متون کهن اسلامی استخراج نموده در قالب فتوی و یا پاسخ به سؤال بیان داشته اند.

مرجعیت و روحانیتی که ریشه و اصالت در مکتب امام عصر (عج) دارد چرا که آن حضرت در یکی از توقیعات شریف خود می فرماید:

« فَاتَّهَمُ حُجَّتِي عَلَيكُمْ وَ أَنَا حُجَّةُ اللَّهِ »

۱. وسائل الشیعه ج ۱۸ ص ۱۰۱ . [به درستی که آنان - مراجع - حجت من بر شما مردم هستند و من نیز حجت خداوند هستم]

به هر حال یکی از جلوه های زیبای مکتب تشیع بهره برداری از فرصتهایی است که به مناسبتهای تولد و یا شهادت پیشوایان معصوم شیعه «علیهم السلام» صورت می پذیرد و در پرتوی آن مراسمی به شکل مجالس اهل بیت «علیهم السلام» و هیئتهای مذهبی و یا به صورتهای دیگر انجام می گیرد.

اینگونه مراسم و موضوعات مرتبط با آن، دارای ضوابط و مقرراتی است که آگاهی از آنها برای همه اقشار مرتبط با این موضوع اعم از روحانیون، صاحبان مجالس، هیئتها و سرانشان، مولودی خوانان و نوحه سرایان، صاحبان جرف و مشاغلی چون طراحان و نقاشان و چاپخانه ها، خدمتگزاران و حتی عموم شرکت کنندگان، یک ضرورت است.

خوشبختانه مراجع معظم تقلید با استخراج اینگونه ضوابط و مقررات، بایدها و نبایدهای ارزنده ای را در فصول گوناگون کتابهای فقهی خود درج نموده اند که اینک به فضل و لطف الهی و با عنایت امام عصر «عجل الله تعالی فرجه الشریف» برخی از مهمترین آنها به صورتی دسته بندی شده، تدوین شده و در اختیار محققان علاقه مندان به فرهنگ اهل بیت «علیهم السلام» قرار گرفته است.

البته این مجموعه، اکثراً از متون کهنه ها و یا استقنات فارسی مراجع معظم تقلید در دوران معاصر گزینش گردیده و در بردارنده دیدگاهها و نظراتی چون حضرات آیات عظام و مراجع معظم تقلید: امام خمینی، خامنه ای، خویی، اراکی، تبریزی، فاضل، بهجت، مکارم شیرازی، گلپایگانی، صافی گلپایگانی، نوری همدانی، سیستانی، وحید خراسانی، سبحانی و... می باشد.

بدون شک آنچه مربوط به مراسم میلاد و عزاداری معصومین (ع) است، علاوه بر این کتاب نمی شود بلکه این مراسم باید از ابعاد گوناگون دیگری نیز مورد دقت و بررسی قرار گیرد.

ریشه های تاریخی، آثار فردی، اجتماعی و فرهنگی، همگامی با معتقدات اصیل اسلامی، آداب و سنن رایج، دوری از کجیها و خرافات، پرهیز از افراط و تفریط و بالاخره پویایی و حیات مکتب تشیع از جمله موضوعاتی است که رابطه مستقیم با فرهنگ سرور و غم شیعه دارد که اینک به گوشه هایی از آنها در این مختصر مقال اشاره می شود.

ریشه های تاریخی :

بحث از ریشه های تاریخی فرهنگ سرور و غم در ایام ولادت و شهادت معصومان علیهم السلام دارای سه زاویه قرآنی ، روایی و عقلایی است.

از دیدگاه قرآن شاد شدن به هنگام ولادت اولیای الهی و غمناک بودن به هنگام از دست دادن آنان مطلبی فطری و مورد پذیرش اندیشمندان است. چرا که حضرت یعقوب - پیامبر خدا - با فراق یوسف که یکی از اولیای الهی در دوران کودکی بود آنچنان محزون و غمگین گردید که چشمان خود را از دست داد و آنگاه که نشانه ای از او را پس از سالیان طولانی یافت ، خوشحال و مسرور گشت و همین امر باعث بازگشتن بینایی به چشمانش شد.

از دیدگاه روایات ، شادی و سرور و نیز غم و اندوه به مناسبت فرا رسیدن زمان ولادت و یا شهادت آن انوار طیبیه الهی ، امری بدیهی و مسلم است و در این رابطه روایات و احادیث متعددی دارد که بخشی از آنها را می توان در کتاب معتبر « کامل الزیارات » مشاهده کرد.

و از دیدگاه عقلا و علمای معاصرین نیز روشی پسندیده است که نمونه های عینی آن را می توان پس از رحلت نبی مکرم اسلام در میان صحابه و پس از صحابه در میان طبقات بعدی مسلمانان مشاهده کرد.

در این رابطه بنگرید کتاب پاسخ به شبهات عبادی ، تألیف حسین رجبی از مرکز انتشارات دفتر نماینده مقام معظم رهبری در امور اهل سنت بلوچستان.

آثار فردی ، اجتماعی و فرهنگی :

یکی از جلوه های زیبای مکتب تشیع ، فراز و فرودی است که پیروان این مکتب در هنگام فرا رسیدن مناسبت های تاریخی در طول سال برای خود برنامه ریزی می کنند.

این برنامه ریزها که در قالب مراسم جشن و سرور و یا عزای و حزن صورت می گیرد با داشتن ریشه های با بر جای نقل و عقل، دارای آثار و برکات فراوانی بوده و هست به گونه ای که امام خمینی (ره) فرمودند « محترم و صفر است که اسلام را زنده نگه داشته است ». این آثار که در قالب پیامها و عبرتها می تواند برای هر انسان منصفی بروز و ظهور پیدا کند افزون بر تعظیم شعائر عبارت اند از : توحید در عقیده و عمل ، بدعت ستیزی ، آزادی ، ایثار ، توکل ، شجاعت ، صبر و استقامت ، عزت ، عفاف و حجاب ، عمل به تکلیف ، غیرت ، فتوت ، وفا ، شرافت شهادت ، اخلاص ، فدا شدن در راه خدا ، عزت

باطل ستیزان ، ذلت حق ستیزان ، پیروزی خون بر شمشیر ، امر به معروف و نهی از منکر ، توجه به نماز ، ارزش رهبری و ولایت ، بصیرت و بالاخره آنچه که یک انسان به عنوان فرد و یا جزئی از اجتماع برای رسیدن به هدفهای والا نیاز به آن دارد.

تاریخ پیامبر (ص) و امامان معصوم علیهم السلام ، در یک مقطع زمانی خاص خلاصه نمی شود بلکه این تاریخ ، تجلیات حیات بشری را در خود دارد و این بشریت است که باید با کنار زدن حجابها و پرده های غبار آلود مادی و دنیوی ، خود را از آن سرچشمه های حیات بهره مند سازد.

همگامی با معتقدات اصیل اسلامی:

امروز گروههای رادیکالی در جامعه اسلامی پدیدار گشته اند که به عنوان تبعیت از « سلف صالح » و با پیروزی از افکار و اندیشه های جاودانه « ابن تیمیه » و « محمد بن عبدالوهاب » در قالب « وهابیت » خود را تنها مدافع ارزشهای اسلامی و الهی دانسته اند و به خود اجازه می دهند تا بر هر دانشمند و انسان فهمیده ای حماق « متعصب » بلند کرده و چنانچه توان فیزیکی داشته باشند او را با ایادی خود به مانند سپاه صحابه در پاکستان ، طالبان در افغانستان و القاعده در دنیای اسلام - ترور و حذف کنند.

فراوانی حاصله آنان نه تنها با شیعه و مکتب اهل بیت (ع) است که حتی روش و منش اهل سنت نیز با راه و روش آنان کاملاً متغایر و از هم جدا است.

تشکیل و حضور این گروههای افراطی - که پیوسته خواسته اسلام را زود بوده و هست - گر چه آثار بدی را در جوامع بشری برای اسلام در برداشته است اما بی گمان در کنار هر یک از این فرصتی نیز وجود دارد که استفاده از این فرصتها دارای آثار و برکات خاصی است.

هجمه های وهابیت تکفیری ، متعصب و تندرو و حتی سلفیگری اعتدالی و روشن فکر مآبانه به مکتب تشیع و آداب آن باعث شد تا در راستای پاسخ به هجمه ها ، معارف مکتب اهل بیت (ع) ، به روش جدید و فراگیر تبیین شود و علمای مذهب تشیع در تکاپوی یافتن توجهات عقلانی برای معتقدات مذهب - در راستای پاسخگویی به شبهات - باشند و طبعاً چنین امری در نهایت به تهیه مجموعه مستدل و معتبری از اعتقادات شیعه با زیر بنای عقلانی منتهی خواهد شد. امروز دهها عنوان کتاب

۱. در این باره بنگرید به کتاب « تاریخچه عزاداری اهل سنت بر امام حسین (ع) » تألیف حسین تهرانی

برای همین منظور تدوین شده است که معتقدات شیعی به ویژه فرهنگ عاشورایی و مهدوی را در قالب عزاداری و جشن و سرور با پشتوانه های نقل و عقل همراه کرده است.

پاسخ به شبهات عزاداری اثر حسین رجبی، واقعه عاشورا و پاسخ به شبهات تألیف علی اصغر رضوانی و شیعه شناسی و پاسخ به شبهات تألیف علی اصغر رضوانی، نمونه کتابهایی هستند که مراسم شیعی را با مستندات و حیانی و عقلانی همگام داشته و هر گونه شک و تردیدی را در این میدان برطرف کرده اند.

آداب و سنن رایج :

هر رفتار و کنشی آداب و آئینی دارد که رعایت آنها عامل پاسداشت آن عمل و سنت خواهد بود. بی توجهی به اصل سنت و نیز آداب آن سبب پدید آمدن انواع و اقسام تحریفها و دور شدن از اهداف ارزشمند آن است. یا سنت خواهد بود و در این صورت است که به جای حفظ مکتب اسلام، تطهیر جان و تهذیب نفس، آشنایی با جهان بینی و معارف توحیدی و آموختن داستانهای حماسی و عدالت آموز و بالاخره آشنایی و پیوند دلها با معصومین علیهم السلام و فراگیری راه آنها، شیفتگان مکتب را به خمودی و سستی و بی تفاوتی و در نهایت به دزدگی آنان و سوء استفاده دشمنان مکتب دعوت می کند.

از این رو بزرگان دین از سده های نخستین ظهور اسلام به پاس و پالایش این رفتارها و سنت ها پرداخته و به مناسبت هر زمانی بایسته ها و نبایسته های این سنن را در قالب وعظ و تذکر و بیان احکام و حتی طرد و برخورد های سخت ارائه نموده اند.

در این میان مراسم جشن و سرور و آهنگهای عزاداری از این قاعده مستثنی نیستند و بلکه بیشتر مورد طمع دشمنان پیدا و پنهان قرار می گیرند در این باره آثار فراوانی به چاپ رسیده است که اینک تنها به معرفی اعمال و اثر بسنده می شود.

۱- آیین عزاداری تألیف ابراهیم ابراهیمی

۲- نهضت عاشورا و فرهنگی عزاداری به کوشش مهدی مهریزی

دوری از کجیها و خرافات:

از آفتهای اساسی آیین پاسداشت موالید و ایام شهادت معصومان علیهم السلام ضعف عقلانیت و بی توجهی به ریشه های رویش و زدایش خرافه هاست.

چه بسا انسانهایی که از دم تیغ شمشیرهای جفا رها گشته اما با گرفتار شدن در دم تیغ خرافه ها بی هیچ صدایی و آه و ناله ای از بین رفته اند.

شناسایی و شناساندن نقاط آسیب پذیر مراسم و سنتها و آنگاه توجه به بسترها و ریشه های پیدایی و مانایی خرافه ها و سپس آگاهی از خطرات هولناک و خرافه گرایی ، و پس آنگاه به کارگیری عوامل گسترش زنجیرهای خرافه که از مهمترین آنها نقش عالمان دینی به ویژه در دوران معاصر است از مسئولیتهای هر عصر و نسلی است.

مطالعه در تاریخ مللها نشان می دهد، کمتر جامعه ای را می توان یافت که در آن آداب و رسوم خرافی و باورهای غیر عقلانی و یا باورهای خرافی و بی بهره راه نیافته باشد.

البته جامعه هر چه بدوی تر و بیگانه تر با فرهنگ و دانش باشد این خرافه ها به شکلهای دشوارتر و زشت تری در آن رواج خواهد داشت از این رو مسئولان عالمان دین در مبارزه با وارونه ها و خرافات بسیار روشن می شود عالمانی که با ذوق تفقه در دین ، بر مرکب گاهی به زمان، سوار شده و چشمان تیز بینشان ، حتی عمق زوایای خرده فرهنگ های اجتماعی را نیز نظاره می کنند.

خوشبختانه در این مسیر نیز آثاری چند از عالمان پیرایه زدا و محققین ارجحند موجود است که جا دارد به برخی از آنها اشاره شود.

۱- کتاب کلثوم ننه یا « عقاید النساء » نوشته عالم ربانی آقا جمال خوانساری که با زبان طنز در پانزده باب ، خرافات رایج در اواخر عصر صفوی را به نقد کشیده است.

۲- التّنزیه فی أعمال التّشبیّه ، به قلم علامه سید محسن امین که خرافات و تندروییهای شماری از شیعیان را در خصوص مراسم عزاداری روز عاشورا سبب زشت جلوه گر شدن چهره شیعه دانسته و یکایک آنها را با دلیل و سند رد کرده است.

۳- لؤلؤ و مرجان ، نوشته محدث بزرگوار میرزا حسین نوری که در دو بخش مطالب خود را تنظیم نموده است و در بخش دوم به دروغهای رایج در بین مداحان و روضه خوانان و نویسندگان وقایع عاشورا سخن به میان می آورد.

۴- حماسه حسینی، اثر شهید مطهری که در سه جلد تنظیم گردیده و سراسر خبر از مبارزه ایشان با خرافه پراکنی پیرامون معارف دینی و موضوع عاشورا است.

۵- وارونه ها و خرافات تألیف ابوالفضل سبزی . این کتاب به روند تاریخی خرافات و بدعت ها در اسلام پرداخته و با بررسی اسناد و مدارک سعی در زدودن پیرایه ها از دامن اسلام و تشیع و اندیشه های عامیانه داشته است.

۶- مجله حوزه به شماره های ۱۵۲ و ۱۵۳ و ۱۵۴ که به همت مدیر مسئول آن آقای سید عباس صالحی با محورهای گوناگون و عمیق تدوین یافته است.

در پایانی همه عزیزیانی که در گردآوری مجموعه « فقه عاشورا » ایفای نقش نموده، چه طلاب و فضایی که در منزل اولیه همگامی داشته از جمله آقایان حسن استاد ، حسین زارع و امیر حسین ناصاری و چه فرزینی که با جدیت تمام و تلاش پی گیرانه ، در کار جمع آوری و تدوین و تنظیم و حروف چینی و صفحه آرایی مطالب ، عاشقانه قدم برداشته است یعنی محقق و پژوهشگر ارجمند جناب آقای علیرضا کریمی میمونه تقدیر و تشکر می گردد.

امید است این اثر ناچیز ، چراغ راهی برای همه علاقه مندان به فرهنگ ولایی اهل بیت (ع) باشد و مشعل فروزان برای سرای تنهایی و وحشت یعنی عالم قبر و برزخ و قیامت برایمان قرار گیرد.

آمین یا رب العالمین

سید محمد کاظم مدرسی

اول محرم الحرام ۱۴۳۴ ق مطابق با ۲۶ آبان ۱۳۹۱ ش

